

מחודדים

ת"ר ושנתם שיהיו דברי תורה מחודדים בפ"ך (קידושין 5).

**אחינו כל בית ישראל התתונים בצורה ובשביח העומדים
בין בים ובין ביבשה המקום ירחם עליהם וישיעם
ויציאם מצרה לרוחה ומאפילה לאורה ומשעפוד
לגאולה השתא בעגלה ובזמן קריב ונאמר אמן:**

מערכת: 073-249-0403
sikumhadaf12@gmail.com

לע"נ
הגה"ח ר' פינחס רוזנבוים זצ"ל
גלב"ע נ"ו ניסן תשע"ז

גליון
350

שוכר צריך להודיע למשכיר שלושים יום לפני סוף זמן שכירות שבדעתו לצאת בסוף הזמן ולא ימשיך השכירות.

בעל הבית שהודיע לשוכר שיצא בסוף הזמן לאחר שנכנס יום אחד משלושים יום מסוף ימי הקיץ, שוב אינו יכול להוציאו עד לאחר הפסח.

בעל הבית אינו יכול להוסיף על שכר השכירות בסוף זמן שכירות שהוא כאילו מוציאו, ואם התייקר שכר הבתים מותר.

נפל בית משכיר יכול להוציא השוכר כשהגיע זמנו אפילו אם לא הודיע, שכשם שאין לשוכר בית לשכור, כך גם אין למשכיר בית לשכור ולא היה ביכולת להודיע מקודם.

משכיר שמכר בית או נתן במתנה או הוריש אין הבעלים החדשים יכולים להוציאו, שהשוכר אומר לו אינך עדיף מבעלים ראשונים, נתנו לבית חתנות לבנו אם היה יכול להודיע אינו יכול להוציא.

ביקש לאכסן יין אצל אשה ורימה אותה וקידשה ושלח לה גט מותרת לשכור פועלים מדמי יין ולהוציא היין לחוץ אפילו אם הוא חצר שעומדת להשכיר, ואינה חייבת להשכיר לו שדומה לה כאריה אורב.

משנה. המשכיר בית לחבירו, המשכיר חייב בדלת, בנגר, במנעול, להעמיד דלתות, לפתוח חלונות, לחזק תקרה, לסמוך קורה ובכל מעשה אומן, השוכר חייב לעשות לו סולם, מעקה, מרזב, להטיח הגג וכל דבר שאינו מעשה אומן.

שוכר חייב לעשות לו מזוזה משום שמזוזה חובת הדר היא שנאמר 'ביתך' ודורשים דרך ביאתך, וחייב גם לעשות מקום למזוזה שאפשר לעשותו בלי מעשה אומן, וכשיוצא לא יקחנו עמו, אלא אם הבעלים נכרי.

בבא מציעא דף ק"ב. יום א' פרשת נשא ג' סיון תשפ"ד

גללי בהמות. קניין חצר. יוני שובך ועלייה. המשכיר בית לחבירו בי"ב זהובים לשנה.

דף ק"ב - ע"א

גללים של בהמות השוכר שנפלו לחצר שייך לשוכר, וגללים מבהמות העולם שייך למשכיר שחצירו של אדם קונה לו שלא מדעתו, גם אם קידם השוכר והגביהו לא זכה בהם, ואם קיבלם השוכר בכלי קודם שזכה בה אויר חצר קנה השוכר, לאביי שהדביק כלי סמוך לנקביה, לרבא כיון שיש הפסק כלי הוא אוויר שאין סופו לנוח ואינו כמונח בחצר.

בעל החצר שאמר כל מציאות שיבואו לחצירי היום תקנה לי חצירי אם אין חצירו משתמרת לא אמר כלום, ואם יצא קול בעיר שבא מציאה לתוך השדה קנה, שבני אדם בדילים ממנו והוא כחצר המשתמרת.

המשכיר חצירו לא השכיר הרפת שבה ולכן כל הזבל שבתוכה שייך לשוכר.

יוני שובך ועליה חייבות בשילוח, ולא אומרים חצירו של אדם

בבא מציעא דף ק"א. שב"ק פרשת במדבר ב' סיון תשפ"ד

שטף נהר עצי זיתיו ונטעם בשדה חבירו. המקבל מנכרי שדה גזולה לעניין מעשר. הנוטע בשדה חבירו או בונה חורבות ביתו שלא ברשות. דיני שוכר ומשכיר בשכירות.

דף ק"א - ע"א

שטף נהר עצי זיתיו ונטעם בשדה חבירו, לעולא בדעת ריש לקיש אם נעקר בגושיהם תוך שלש שנים הכל של בעל העצים, שבלי העפר היה אסור לאכול משום איסור ערלה, ולאחר שלש יחלוקו בין בעל העצים לבעל הקרקע, לרבין בדעת ריש לקיש תוך ג' שנים יחלוקו, שבעל הקרקע טוען אם לא היו שם אילנות הייתי נוטע שם ירקות ולא היה צל אילנות מפריע הגידול, ולאחר ג' שנים כולו של בעל הקרקע משום שטוען שבלי האילנות היה נוטע אילנות לפני ג' שנים, ולאחר ג' שנים היו מותר משום ערלה והיו גדולים כזיתים שלו.

שטף נהר עצי זיתיו ונטעם בשדה חבירו אין בעל הזיתים יכול לומר זיתי אני נוטל משום ישוב ארץ ישראל.

המקבל מנכרי שדה שגזל מאבותיו ליתן לו מחצה מן הפירות, מעשר ונותן לו [שהרי מה שנותן לעכו"ם הם שלו ופורע בהם חובו], אע"פ שיש קנין לנכרי בארץ ישראל להפקיע מיד מעשר, קנסו רבנן כדי שעל ידי כך יחזור ויקנה מהנכרי מתוך שקשה עליו המעשר, ורק לו קנסו משום שחביב עליו ארץ אבותיו אבל באחרים שאין הארץ חביבה להם לא קנסו לעשר לפני שנותן לנכרי חלקו.

הנוטע שדה חבירו שלא ברשות אם אין השדה עשויה לנטוע שמין לו וידו על התחתונה, שאם השבח יתר על ההוצאה יש לו הוצאה, ואם הוצאה יתירה על השבח אין לו אלא שבה, ובשדה העשויה לנטוע אומדים כמה אדם רוצה ליתן בשדה זו לנטועה.

הבונה פרדס וחורבת חבירו שלא ברשות ואמר עצי ואבני אני נוטל, לר' שמעון בן גמליאל - לבית שמאי שומעים לו, לבית הלל אין שומעים לו, לרבי שמעון בן אלעזר גם לבית הלל שומעים לו וכן פסק רב נחמן, לרב ששת הלכה כבית הלל אליבא דר' שמעון בן גמליאל שאין שומעים לו, ולהלכה שומעים לו, אבל בשדה אין שומעים לו יש אומרים משום ישוב ארץ ישראל אבל בחוץ לארץ מותר, ויש אומרים גם בחוץ לארץ אסור כיון שכבר הכחישו נטיעות את השדה שינקו ממנה.

דף ק"א - ע"ב

משנה. המשכיר בית לחבירו לימות הגשמים השכיר לכל ימות הגשמים, לימות החמה השכיר לכל ימות החמה, השכיר סתם אם נגמר השכירות בימי הגשמים אינו יכול להוציא עד הפסח שלא שכח בתים לשכור, אלא אם הודיעו שלושים יום בימות החמה והיינו עד ט"ו אלול שהוא שלושים יום לפני חגג שלא ירחיב לו הזמן כשיכלה זמנו, ובימות החמה צריך להודיעו שלושים יום קודם סוף זמן, ובכרכים צריך להודיע "ב חודש קודם בין בימות החמה ובין בימות הגשמים, וכן בחנויות אפילו בעיירות מפני אלו שחייבים לו מעות שחוזרים לחנות לשלם ואם ילך למקום אחר לא ימצאנו, לרשב"ג בחנות של נחתומים וצבעים ג' שנים מפני שהרבה חייבים לו.

להשאיל לו, **השאיל לו בית בור** והוא מקום לחפור בה בור ואם לא ימצא כאן מקום בור יחפור במקום אחר עד שימצא מקום הראוי, ודווקא אם עשו קנין מקודם.

משנה. המשכיר בית זה לחבירו ונפל אינו חייב להעמיד לו בית אחר, **אמר לו בית סתם** חייב להעמיד לו בית אחר ויכול לשנות מידותיו, **בית כזה אני משכיר לך** השוכר יכול לעכב עליו שאם הוא קטן לא יעשנו גדול, גדול לא יעשנו קטן, אחד לא יעשנה שניים, שניים לא יעשנה אחד, ולא יפחות או יוסיף על החלונות.

הדרן עלך פרק השואל

דף ק"ג - ע"ב

פרק תשיעי - המקבל

משנה. המקבל שדה מחבירו באריסות לקבל מחצה או שליש או רביע מהפירות, או בחכירות ליתן לבעלים כך וכך כורים לשנה, אם בעל הקרקע רוצה שיקצור משום שרוצה התבן לזבל והמקבל רוצה לעקור, או בעל הקרקע רוצה שיעקור שתהא השדה נקיה והמקבל רוצה לקצור שהוא נוח מהעקירה יעשו כמנהג המדינה.

מקום שנהגו לחרוש לאחר קצירה או עקירה, כדי למנוע עשבים רעים ומקבל תלש עשבים רעים בעוד שהתבואה מחוברת וחזר וגדל קצת, חייב המקבל לחרוש לאחר קצירה ותלישה כמנהג המדינה אלא אם כן פירש מתי שתלש שהוא במקום חרישה שלאחר כך.

מקום שנהגו שאריס נוטל חלק בשדה תבואה מפירות האילנות שיש בשדה אע"פ שלא טרח בהם, יטול אע"פ שכל בעלי שדות מקבלים שליש, ובעל השדה זה ויתר חלקו שלא יקבל אלא רביע אינו יכול לומר מה שאני נוטל פחות היינו משום שדעתי היה שלא יקבל אריס חלק בפירות האילן שהיה לו לפרש כן, ובמקום שנהגו שאין אריס מקבל חלק בפירות אילן אינו מקבל אע"פ שהאריס ויתר מהחלק אינו יכול לומר היינו משום שדעתו היה לקבל פירות האילן שהיה לו לפרש כן.

בעל השדה והאריס חולקים גם בתבן ובקש, בבבל לא נהגו ליתן תבן לאריס, ואפילו יש שנותן היינו משום שיש לו עין טובה.

עיקר שמירת הקרקע מוטל על בעל הקרקע כגון העפר וקנים שנותנים סביבות המיצר, ושמירה יתירה מוטל על האריס כגון קוצים שאורגים בקנים.

כלי עבודת השדה כגון מעדר רחת דלי נוד למלאות בו מים מוטל על בעל השדה, ועל האריס מוטל לעשות חריצים משפת הנהר עד סוף השדה, ושניהם מספקים את הקנים שניטלה הקליפה שמעמידים בהם הגפנים, ולכן חולקים בהם בגמר המלאכה.

בבא מציעא דף ק"ד. יום ג' פרשת נשא
ה' סיון תשפ"ד

התייבש המעיין. דרשו לשון הדיוט. הובירה.
הוקרו חיטים כשעורים. מחצית שכר.

דף ק"ד - ע"א

משנה. המקבל או חוכר שדה או אילן שיש מקור מים שמשקים ממנו, והתיבש אמת המים הנמשך מן נהר גדול או נקצץ האילן אינו יכול לנכות ממה שחייב ליתן לבעל השדה, ואם יבש נהר גדול מכת מדינה הוא ומנכה לו.

מחכיר שאמר חכור ממני שדה בית השלחין או שדה בית אילן זו ויבש המעיין ונקצץ האילן לא נתכווין למעיין והעץ שבה אלא משום שהשדה נקראת כך ואפילו נתייבש המעיין ונקצץ האילן אינו מנכה מחלק בעל הבית, ואם אמר חוכר למחכיר שנתכווין לשדה זו דווקא משום המעיין והאילן שבה, לרבינא אם המחכיר אמר כך כשהוא עומד בתוך השדה כיון שדיו במה שאמר שדה זו אני מחכיר לך ולא היה צריך לומר בית השלחין או בית השדה זו נתכווין לומר שמחכיר לו כמו שהוא עכשיו עם המעיין והאילן.

משנה. המקבל שדה למחצה לשליש ולרביע והובירה, שמיין אותה כמה ראויה לעשות ונותן לו מפני שכתב לו אם אוביר ולא אעביד אשלם במיטבא, ובחכרנות שצריך לעשות לו כך וכך כורים לשנה גם אם לא כתב בשטר צריך ליתן לו.

קונה לו שלא מדעתו והביצים שייך לו ופטור משילוח הקן [שנאמר 'כי יקרא' וממעטים פרט למזומן], **והטעם - לרבא** שביציאת רוב הביצה חייב בשילוח הקן קודם שקונה הביצה שהרי אינו קונה אותה עד שנופלת לחצירו, **לרב יהודה** אמר רב כיון שכל מי שמוצא קן אסור לזכות בביצים קודם ששלח האם, ואין חצירו זוכה בביצים בשבילו כיון שהוא עצמו אסור לזכות בהם.

יוני שובך ועליה יש בהם גזל, מפני דרכי שלום שדעת בעל השובך עליהם ובטוח הוא שחוזרים למקומם לערב, **ובביצים - ללישנא קמא** כל זמן שלא יצאו כולם לתוך אוויר החצר אין בו משום גזל, **ללישנא בתרא** כשיוצא רוב ביצה דעת בעל הגזל ועליה עליהם ויש בהם גזל משום דרכי שלום, **לרב יהודה** אמר רב כיון שאסור לזכות בהם קודם ששילח האם אין חצירו קונה, ואם בא אחד ושילח האם, שוב קונה חצירו והוא גזל, ואסור לזה ששילח האם ליטול ביצים, ואם לא שילח אסור לאחר ליטול מדאורייתא משום איסור שלח תשלח, ואם בא קטן ונטל חייב אביו להחזיר מפני דרכי שלום.

דף ק"ב - ע"ב

משנה. המשכיר בית לחבירו לשנה בני"ב זהובים לשנה ונתעברה השנה, אין השוכר צריך לשלם לחודש העיבור שהוא בכלל השנה, אם השכיר לו בזהוב לכל חודש ונתעברה השנה צריך לשלם לחודש העיבור, ואם אמר "ב זהובים לשנה דינר זהב לחודש, לרשב"ג ורבי יוסי יחלוקו שמסתפקים אם הולכים לפי לשון ראשון או לשון אחרון, **לרב** הולכים לפי לשון ראשון, **לשמואל** כיון שהוא ספק, אם בא באמצע החודש יחלוקו שהעמד ממון על חזקתו ולא מוציאים ממון חצי החודש שכבר דר בה, וחצי החודש שעדיין לא דר בה העמד קרקע בחזקת בעליה ואינו יכול להוציא מבעל החצר, **לרב נחמן** אפילו בא בסוף החודש חייב השוכר ולא משום שתפוס לשון אחרון רק כיון שהספק היה בתחילת החודש העמד קרקע על חזקתו ונמצא שדר בשל חבירו וצריך להעלות לו שכר.

שוכר אומר נתתי שכר שנה, ומשכיר אומר לא נטלתי, תוך זמנו המשכיר נאמן שהלוואי שיפרע בזמנו, ביום שנגמר הזמן ואמר השוכר נתתיו בבוקר נאמן שהרי מצינו ששכיר בזמנו נשבע שלא יקבל ונטל משום שבעל הבית טרוד בפועליו, אבל כאן השוכר שאינו טרוד נאמן שפרע וצריך שבועת היסת.

בבא מציעא דף ק"ג. יום ב' פרשת נשא
ד' סיון תשפ"ד

השאילני בטובו. השואל מעדר ובור. המשכיר בית ונפל. המקבל שדה מחבירו. מנהג המדינה. על מי עיקר שמירת הקרקע והכלים.

דף ק"ג - ע"א

שטר שכירות שכתוב בה שהשכיר לעשר שנים ואמר המשכיר שדרת בה חמש שנים, והשוכר טוען שדר שם רק ג' שנים, המשכיר נאמן שקרקע בחזקת בעליה עומדת, אבל לווה שאמר שפרע חצי השטר אינו נאמן, ששטר מלוה נעשה לגבות בו ואילו פרע היה כותב כן בתוך השטר או כותב שובר אבל שטר שכירות נעשה כדי שהשוכר לא יחזיק על הבית ויאמר לקוחה היא בידי.

שואל שביקש ממשאיל השאילני בטובו הוא כאומר לו שיהא שאול כל זמן שאפשר להשתמש בו, ואפילו החזיר חוזר ונטל כשיצטרך ומחזיר כשאינו ראוי להשתמש בו, ודווקא אם עשו קנין על כך אבל אם לא עשו קנין כיון שהחזיר פעם ראשונה נגמר קניין של משיכה ראשונה.

השואל מעדר לחפור בה פרדס מסוים - חופר בה רק אותו פרדס, לחפור בה פרדס - חופר בה אחד מפרדסיו, לחפור בה פרדסיו - חופר בה כל פרדסיו.

השואל בור זה ונפל הבור וחזר המשאיל ובנה אינו חייב להשאיל שלא השאיל לו בור זה, **השאיל לו בור סתם** ונפל ובנאו חייב

למתעסק שיכתבו שני שטרות שבעסק שהרוויחו ט"ו דינרים יקבל ' דינרים, ובעסקא שהפסיד ה' דינרים יפסיד שנים וחצי דינרים [וירוויח סך הכל שבע וחצי דינרים] אבל אם יכתבו שטר אחד ינכו ההפסד כנגד השכר [ט"ו פחות ה'] ונמצא שלא הרוויח אלא ששה ושני שלישי דינרים.

בבא מציעא דף ק"ה. יום טוב שבועות תשפ"ד

עליונים ישו ותחתונים עליו בקבלת תורה וסיני
תואר כלה יחד מעלה בקבלת יום זה עשרת הדברים.

עסק בשותפות. אינו מנכש עשבים רעים. המקבל
שדה ולא עשתה. היסט. משאוי בתפילה ובתפילין.
פיזר רוח עומרים. מכת מדינה.

דף ק"ה - ע"א

המקבל עיסקא והפסיד ולא הודיע לבעלים וטרח
והרוויח, אגן סהדי שהרוויח למלאות הקרן, ולכן אינו יכול לומר
נחלק בהפסד ואטול שני שלישי מהרוויח.

שניים שקיבלו עיסקא בשותפות, שימכרו ויסחרו במעות עד
זמן פלוני ויחלקו ביניהם ועם הבעל הבית, ואמר אחד מן השותפים
באמצע הזמן נחלק הרוויח ולא הקרן יכול השני לעכב משום שהרוויח
משועבדת לקרן, ואם רוצה לחלוק הקרן והרוויח שכל אחד יתעסק
לבד חבירו מעכב עליו, שהעסק משועבד לשניהם ושמה יפסיד,
ואפילו אם יאמר חבירו שאם תפסיד אחלוק עימך בהפסד יכול לעכב
משום שמזל שנים עדיף.

משנה. חוכר שלא רצה לנכש עשבים רעים כשהתבואה
מחוברת שטוען בסוף אני מעלה לך סכום הכורים שדיברנו, בעל
השדה מעכב עליו, משום שאומר לו לשנה הבאה יצאו עשבים רעים,
ואפילו אם יאמר שיחרוש לאחר קצירה שבעל השדה אומר לו
שמעשבים שתניח בה עכשיו יפלו זרעים לארץ ויצמח לשנה הבאה.
משנה. המקבל שדה ולא עשתה, לת"ק אם יש בה כדי
להעמיד כרי חייב לטפל בה, לר' יוסי בר חנינא היינו להעמיד בה
רחת והכלי קיבול שלו מכוסה גם מצדדים. ללוי הוא שלושה סאה,
לבי רבי ינאי הוא סאתיים חוץ מההוצאה, לרבי יהודה כדי שיכול
לחזור ולזורעה לשנה הבאה מתבואה זו זרע שמפזרים לה במפולת
יד, וכשהיתה הארץ שמינה שיעורו ארבעה סאה לבית קרקע כור,
ובכחושה הוא ח' סאה לכור.

זיתים וענבים שאין בישולם נגמר לעולם, בית שמאי
מטמאים בטומאת אוכלים, ובית הלל מטהרים שאינם ראויים
לאכילה, ובזיתים שיעורו בבית הבד קטנים כל שמכניסים כדי שיעור
טעינה שהוא כור זיתים ואין מוציאים אלא ד' קב שמן, ובגדולים כל
שמכניסים ג' כורים ויוצא י"ב קב.

דף ק"ה - ע"ב

זב וטהור שעלו לאילן רע שנכפף תחתיהם נטמא הטהור
שהסיטו הזב, ושיעור אילן רע הוא שאי אפשר לחוק ברוחב עיקרו
רובע הקב, וכן אם עלו על סוכה רע שנכפפת ושיעורה שהאוחז בה
טומנה בכף ידו.

הרוכב בבית הפרס על גבי אדם ובהמה והם הולכים על
אבנים שאינם קבוע וניסוט מחמת העובר עליהם, ולא היה כח של
הנרכב יפה נטמא הרוכב כיון שהאבנים ניסוט מחמת כובד העליון,
וחוששים שגם עצמות ניסוטו, ושיעור אדם נרכב שאין כוחו יפה
שארכותיו נוקשות זו לזו, ושיעור בהמה שאין כוחה יפה שמטילה
גללים מחמת הרוכב עליה.

הנושא משאוי על כתיפו והגיע זמן תפילה, פחות מד' קב
מפשיל לאחוריו ומתפלל, ד' קב מניח על גבי קרקע.

הנושא משאוי על ראשו ותפילין בראשו, לתנא בברייתא
אם היו התפילין נדחקות מחמת משא של ד' קב אסור, לבי רבי
שילא אפילו מטפחת של תפילין אסור להניח על הראש בשעה
שהתפילין שם, ומבאר אביי שכל משא מועט של ריבעא דריבעא
פומבדיתא.

הדיוטות שהרגילו לכתוב בלשונם שלא כתיקון חכמים,
תנאים היו דורשים לפסוק דינים על פיהם, וכמו שתנן במשנה שכותב
בשטר אם אוביר ולא אעביד אשלם במיטבא.

רבי יהודה דרש לשון הדיוט, והיה מחייב הבעל להביא קרבנות,
חובה שיש לאשתו [ולא של נדר ונדבה] כאילו הוא היה חייב ואם
הוא עשיר חייב להביא קרבן עשיר, ואם גירשה ועדיין חייבת קרבנות
הבעל פטור, שדורשים בלשון השובר שכתבה התקבלתי כתובתי
ואחריות דאית לך מן קדמת דנא, וכללה בזה כל החיובים שהוא חייב
לה.

הלל הזקן דרש לשון הדיוט, שאנשי אלכסנדריא היו מקדשים
נשותיהם ולפני כניסתם לחופה היו באים אחרים וחוטפים אותם,
והתיר הלל את בניהם שאינם ממזרים מפני שכתבו בכתובתם
לכשתכנסי לחופה הוי לי לאינתו.

רבי יהושע בן קרחה דרש לשון הדיוט, שאמר כיון כשמחזיר
המלווה המשכון ללוה לזמן מרובה שמיין המשכון, ולוה כותב בשטר
יהיו לך כל תשלומים שעלי להיפרע ממני דמי משכון זה [ומהני
השטר שאם נפחת דמי המשכון מהשתמשות הלוה יפרע משאר
נכסיו], וכיון שכותבים כן לכן לא ימשכנו יותר מחובו שאם משכנו
יותר מחובו נמצא שגובה ממנו כשווי המשכון שיותר מהחוב.

דף ק"ד - ע"ב

רבי יוסי דרש לשון הדיוט, שאמר שגובים כתובה כפי מה
שנהגו לכתוב, אם נהגו לכתוב בכתובה כל מה שהיא מכנסת מבית
אביה הבעל גובה מאביה כשהוא מכניסה כל מה שכתוב בשטר
כמו שמלווה גובה מלוה, וכן כשהתאלמנה או נתגרשה גובה היא
ממנו ככל הנכתב בשטר, ואם נהגו לכפול בשטר כתובה ממה שהיא
מכנסת לו אין הבעל גובה מאבי הבת בשעת נישואין אלא חצי
מהסכום, ואנשי נהרבלאי גבו שלישי שהיו כותבים שני שלישי יותר
ממה שהיתה מכנסת, ואם קנו מאבי הבת גובה כל הסכום.

אמר תנו לבתי ד' מאות זוז בכתובתה או לכתובתה, יכתבו
בכתובתה ח' מאות זוז במקום שנהגו לכפול הסכום בכתובה בשביל
כבוד, אמר כתובו לה ד' מאות זוז יכתבו ד' מאות והחתן מקבל
מאתיים זוז.

מקבל שהתנה שאם אוביר אשלם אלף זוז ושליש אוביר
לנהרדעי משלם שלישי מאלף זוז, לרבא כיון שקיבל עליו בגוזמא
יותר מדינו הוא אסמכתא ואינו חייב יותר ממה שהוביר.

קיבל שדה לזרוע בה שומשום וזרע חיטים והוקרו חיטים
כשעורים ולא הפסיד בעל הבית במה שזרע חיטים, וגם הרוויח
שחיטים אינו מכחיש השדה כשומשום אף על פי כן אין המקבל
רשאי לנכות חלק של בעל השדה משום ריווח זה שבעל השדה אומר
עדיף לי שתתכחש שדי ולא אתכחש אני וביתי ברעב במה שאקבל
פחות, וכן אם התייקרו חיטים יותר משומשום אינו יכול לנכות מבעל
השדה משום שכשם שהמקבל גרם השבח גם שדה הבעלים גרם
השבח.

המקבל פרגמטיא למוכרה במקום יוקר למחצית שכר,
חצי הוא מלוה על אחריות שלו ונעשה שלו וחצי הוא פיקדון על
אחריות הבעלים ותיקנו כך רבנן והוא לטובת שניהם והאחריות
מוטל על שניהם, לנהרדעי החצי שהוא מלוה אצלו יכול להוציאה
בהוצאת ביתו, לרבא אסור להוציאה ואינו נעשה מטלטלים שלו,
ולכן אם מת המתעסק גובה המשקיע מבניו שאין זה מטלטלים של
יתומים, לרב אידי בר אבין נעשה מטלטלים של יתומים ואינו
יכול לגבות מחלק המלוה.

הנותן שתי חבילות סחורה בשווי מנה בעיסקא אחת, עצה
טובה לבעלים שיכתוב שטר אחד על שניהם ובזה יחשב לעסק אחד
ואם מפסיד באחת מן החבילות ה' דינרים ומשתכר בשני ט"ו דינרים
נשתכר י' דינרים ויטול בעלים שלישי מהרוויח [ולא חצי כדי שלא
יהא איסור ריבית במה שהעוסק מתעסק בחינם בחצי של הבעלים
שהיא מלוה אצלו כנ"ל] שהם ג' דינרים ושליש, מה שאין כך אם
יכתוב ב' שטרות יפסיד הבעלים חצי מן ההפסד שהוא שני דינרים
וחצי [שבהפסד מחלקים בשווה] ונמצא שבסך הכל לא הרוויח אלא
שני דינרים וחצי [שליש הרוויח - ה' דינרים, פחות ההפסד שהוא
שתי דינרים וחצי], והנותן שתי חבילות בשתי עסקאות עצה טובה

בחביות, ואם התליעו הענבים בין בצירה לדריכה או שלקו בעודו שטוחות ליבש נותן לבעלים מתוכה.

משנה. המקבל שדה לזרוע שעורים לא יזרע חיטים, תבואה לא יזרע קטנית שמכחישות הקרקע יותר, לזרוע חיטים - לת"ק יזרע שעורים וכן לקטנית יזרע תבואה, רשב"ג אסר. **לרב חסדא** משום 'שארית ישראל לא יעשו עולה ולא ידברו כזב ולא ימצא בפייה לשון תרמית', **לאביי** ששמא הבעלים זרע חיטים בשנה שעברה ואם יזרע שעורים יקלקל, ואם חרשה לאחר קצירה אינו מקלקל.

בבא מציעא דף ק"ז. יום ה' פרשת נשא ח' סיון תשפ"ד

שורשי אילנות שנטועות בשדה אחר. אגדה. פת שחרית. מדידת קרקע.

דף ק"ז - ע"א

המקבל שדה לזרוע תבואה בארץ ישראל לא יזרע קטנית שמכחיש הארץ, ובבבל יזרע קטנית ואינו מכחיש הארץ כיון שהיא מצולה וטבועה בבצעי מים.

שחליים הגדילים בין הפשתן אין בהם גזל שמפסידים הפשתן ובעקירתם משיבין לבעלים, נגמר גידוליהם יש בו משום גזל שאין עקירתם מועלת לפשתן, וכן בעומדת על הגבול שלא בין הפשתן.

שורשי אילנות בשתי שדות שנטועות בשדה אחר - לשמואל יחלוקו הפירות, **לרב** הפירות שייכים לאיזה שדה השורשים נוטים וכן נהגו בני מיצר, ואם השורש נוטים לכאן ולכאן חולקים גם לרב אפילו אם משא הפירות וענפים נוטה לצד אחד.

'ברוך אתה בעיר' - לרב שיהא ביתך סמוך לבית הכנסת, **לרבי יוחנן** שיהא בית הכסא סמוך לביתך אבל לא בית הכנסת ועדיף משום שכר פסיעות.

'ברוך אתה בשדה' - לרב שיהיו נכסיו קרובים לעיר שלא יהא טורח להכניס פירות, ואם אין לו חומה וגדר לא יקנה שדה סמוך לעיר שלא יפסיד בעין הרע, **לרבי יוחנן** שישלש נכסיו בתבואה וזיתים וגפנים, שפעמים זה לוקה וזה אינו לוקה.

'ברוך אתה בבואך וברוך אתה בצאתך' - לרב שלא ימצא אשתך ספק נדה בבא מן הדרך, ושיהיו צאצאי מעיך כמותך, **לרבי יוחנן** שתהא יציאתך מן העולם בלי חטא כמו ביאתך לעולם.

דף ק"ז - ע"ב

'הסיר ה' ממך כל חולי' - לרב זה עין רעה, ובדק בבית הקברות ותשעים ותשעה אחוז מתו מעין הרע, **לשמואל** זה רוח שכל חולי ותוצאות מיתה על ידי נשיבת הרוח, וגם הרוגי חרב אילו לא נכנס רוח במכה אפשר לרפאותו על ידי סם, **לר' חנינא** זה צינה, **לרבי יוסי בר חנינא** זה צואה שרובם קשה ומיעוט יפה, **לר' אלעזר** זה מרה.

פ"ג חולי תלוי במרה ופת שחרית במלח וקיתון של מים מבטלם.

י"ג דברים נאמרו בפת שחרית, מצלת מחמה וצינה ורוח ומזיקים, מחכימת פתי, ולפי שדעתו מיושבת זוכה בדין, ללמוד, ללמד, דבריו נשמעים שיש לו לב להטעמים ותלמודו מתקיים בידו, אין בשרו מעלה הבל של זיעה וזוהם, נזקק לאשתו ואינו מתאוה לאחרת, הורגת כינה שבבני מעיים, י"א אף מוציא קנאה ומכניס אהבה.

המודד קרקע לא יזלזל במדידה וכל משהו קרקע ראוי לזרוע שם כרכום של גן שהוא משובח שבכרכום, וד' אמות שמניחים בני השדות סמוך לאמת המים אין מדקדקים במדידתם להרחיבם מפני שהם של בעלי השדות, והסמוך לנהר לא ימודד כלל ששייך לכולם ואין מי שימחול.

המוצא יער או אילנות נטועות על שפת הנהר יקצוץ מצדדי נהר כדי מושכי חבל הספינה, ואין צריך לקוץ ט"ז אמה כדרך רשות הרבים, ואם בעלי האילנות למעלה או למטה מאילנות אלו הם עכו"ם שלא יקצוץ שלהם אין צריך לקוץ גם את שלו, שלא יועיל הקציצה.

המוציא זבל על הראש ותפילין בראשו לא יסלקם לצדדים ולא יקשרם במתניו שהוא נוהג בהם מנהג בזיון אבל קושרם על זרועו אצל תפילין של יד.

רוח שפיזר העומרים וכיסו לקט של העניים, לת"ק בית דין אומדים כמה לקט שדה זו ראויה לעשות בכל שנה, **לרשב"ג** נותן לעניים כדי נפילה והוא ד' קב לכל כור, ואיבעיא אם זה שדה שזרעו בה כור או שלוקט בה כור תבואה, ואם תמצא לומר לכור זרע שזרעו במפולת יד או שזרעו במפולת שוורים שנוזע הרבה יותר בבית כור במפולת יד.

משנה. החוכר שדה ואכלה חגב או נשדף מרוח קדים אם מכת מדינה היא מנכה מבעל השדה ממה שחייב לו, **לרבי יהודה** אם משלם לבעלים מעות ולא פירות גם במכת מדינה אינו מנכה מחלק הבעלים שלא נגזרה גזירה אלא לתבואה ולא מעות.

מכת מדינה, לרב יהודה הוא שנשדפו רוב הבקעה, **לעולא** שנשדפה ארבע שדות מארבע רוחות, ואיבעיא אם נשדפו ד' שורות סביב שדה זו ושדה זו עמהם, או נשדפו ארבע שדות סביב זו חוץ משורות הסמוכות לשדה זו, או שנשדפה רוב הבקעה חוץ מארבע שדות בורות סביב שדה זו, או אספסתא או זרע אחר סביב לשדה זו, והאם חיטים ושעורים נחשב לזרע אחר.

בבא מציעא דף ק"ו. יום ה' פרשת נשא ז' סיון תשפ"ד

הי יזכור מעבירים למרכו העולמי להפצת 'סיכומי דף היומי' מחודרים נשדפו השדות. זרע ולא צמחה. דיני קבלנות בשדה.

דף ק"ו - ע"א

בעלים שאמר למקבל שיזרע חיטים וזרע שעורים ונשדפה רוב הבקעה ושדהו, יכול לומר לו אילו זרעת חיטים לא נשדפה שדי, מפני שביקשתי בתחילת שנה מן השמים שיצליחני בחיטים ולכן אין מנכה מחלק הבעלים.

נשדפו כל שדות המחכיר ולא רוב בקעה, יכול מחכיר לומר אילו מזלי גרם היה משתייר מעט שנאמר 'כי נשארנו מעט מהרבה' ואינו מנכה חלקו של בעלים.

נשדפו כל שדות החוכר בכל מקום שהם וגם נשדפו רוב הבקעה ושדה זו עמהם, מזלו של החוכר גרם ואינו מנכה חלקו של הבעלים.

המוכר שדה אחוזה בזמן שיובל נוהג, אינו מותר לו לגאול עד לאחר שתי שנים, הייתה שנת שדפון וירקון או שלא ירד גשם בשום מקום בארץ או שהייתה שביעית אינו עולה מן המניין שנאמר 'במספר שני תבואות'.

המקדיש שדה לאחר היובל ובא לפדות נותן חמישים שקל כסף לחמישים שנה כולל שנות השמיטה שראוי לשטוח בה פירות ולא נאמר בה שצריך שני תבואות.

מקבל שלא זרע שדה ונשדפה רוב הבקעה אינו מנכה מבעל השדה, שבעל השדה טוען אילו זרעה היה קורה לי נס.

דף ק"ו - ע"ב

זרעה ואכלה חגב או נשדפה רוב הבקעה חוזר וזורעה, ואם לאו אינו מנכה מהבעלים, חזר וזרעה ואכלה חגב או נשדפה פעם שניה, **לרבי** שבשני פעמים הוא חזקה מנכה לו, **לרשב"ג** שבשלשה פעמים הוא חזקה אינו מנכה לו.

זרעה ולא צמחה כל זמן זריעה צריך לחזור ולזרוע, בחיטים ושיפון **לרבי מאיר ורבי שמעון** בן מנסיא מחצי תשרי עד חצי כסלו, **לרבי יהודה** מתחילת תשרי עד סוף חשוון, **לר' שמעון** חשוון וכסליו, בשעורים וקטנית בימי אדר.

המקבל שדה על שפת הנהר והעליונים סבבו הנהר דרך אחרת ואין הירק מצליח אלא בארץ לחה, כיון שאין הדרך לסובב הנהר דרך אחרת מכת מדינה היא ומנכה מן הבעלים, ואע"פ שצריך לשלם לבעל הקרקע במעות ולא בפירות שאין הלכה כרבי יהודה, ואם משלם במעות אינו בכלל מכת מדינה.

המקבל שדה לזרוע בה אספסתא כל שלושים יום ולקנות לבעלים שעורים מן השוק, והוא זרע בה אספסתא ואח"כ שעורים ולקה בשעורים אינו מנכה לו שהיה לו לחזור ולזרוע אספסתא.

משנה. המקבל שדה בעשרה כור חיטים לשנה, בין היו כחושות בין היו יפות נותן לו מתוכה.

המקבל כרם ליתן לבעלים עשר חביות יין לשנה והחמיץ היין צריך לקנות וליתן לו יין שלא החמיץ כיון שלא לקו הענבים אלא יין

כל הזכויות שמורות ©

רמיגרם
קו הטלפון לשמיעת כל
הש"ס, לשון הגמרא מילה
במילה, בהטעמה נכונה
02-9409927